සංවර්ධනය
භූගෝල විද්‍යාව
11 ශ්‍රේණිය
M.R.M.මාහර
කෑ/දෙහි/ මියනවිට ක.වි.
දැරණියගල

සංවර්ධනය යනු ?

- ගතික සංකල්පයකි. එනම් වෙනස්වන සුළුය.
- සාක්ෂාත් කරගෙන අවසන් කළ නොහැකි අඛණ්ඩ කියාදාමයකි.

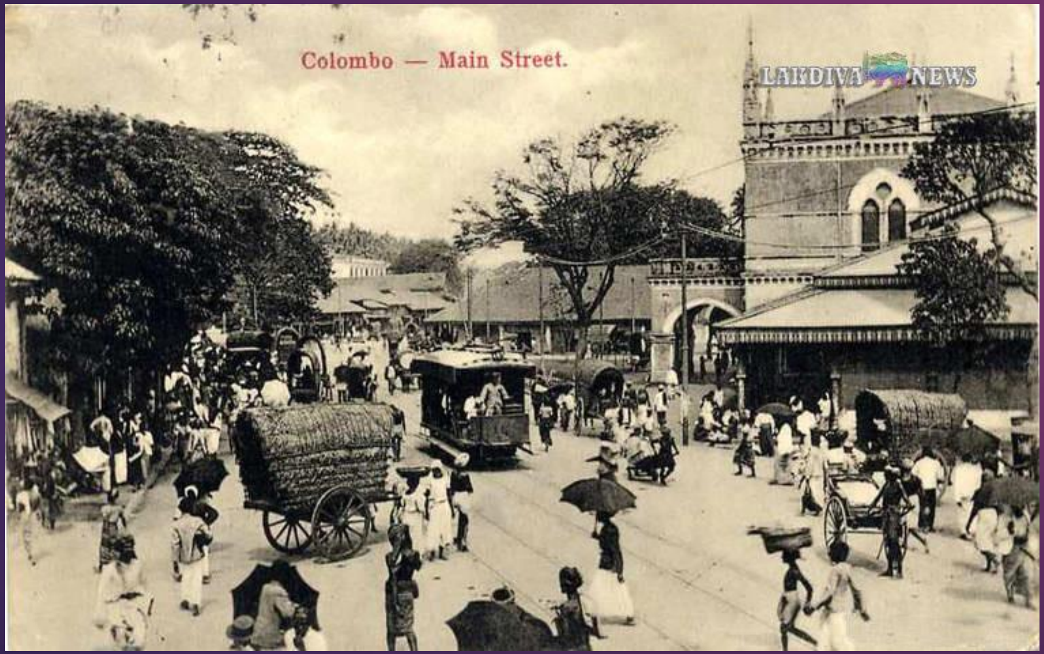

සංවර්ධනය පිළිබඳ නිර්වචන

- රටක දිළිඳු බව අවසන් වී, සේවා නියුක්ති ඉඩ ප්‍රස්තා වැඩි වී, ආදායම් බෙදී යාමේ විෂමතා ඉවත් වේ නම් එය සංවර්ධනයයි.

ඩඩ්ලි සියර්ස්

- සංවර්ධනය යනු ලෝක ජනතාවගේ ජීවන තත්වය වැඩි දියුණු කිරීමයි.

පළමුවන සංවර්ධන දර්ශකය - 1996-70 එ.ජා. සංවිධානය

- රටක ආර්ථික සංවර්ධනය සමඟ සමාජයීය සංවර්ධනයක් ද ඇතිවිය යුතුය . සමාජයීය සංවර්ධනය සිදුවිය යුත්තේ ආහාර හා පෝෂණය , සෞඛ්‍ය හා අධ්‍යාපනය, නිවාස, සමාජ සුරක්ෂිතතාව, ඇඳුම් පැළඳුම්, විවේකය හා මානුෂික නිදහස යන ක්ෂේත්‍ර වලය.

1978 - යුනෙස්කෝ ප්‍රකාශය

- සංවර්ධනය යනු ජනසංඛ්‍යාව සමාජයීය, සංස්කෘතික හා සදාචාරාත්මක යන සාධක ඇතුළත් වෙනස්වීම් හා වර්ධනය පිළිබඳ ක්‍රියාදාමයකි.

1981/90 එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය

සංවර්ධනය කාලීනව වෙනස්වන සංකල්පයක් නිසා සංවර්ධනය මැනීමට ද කලින් කලට විවිධ මිනුම් ඉදිරිපත් වී ඇත.

- 70 දශකයේ - ආර්ථික නිර්ණායක පමණක් සංවර්ධනය හැඳින්වීමට යොදාගන්නට විය. නිෂ්පාදන ප්‍රමුඛ වීම.
- 70 දශකයෙන් පසු- ආර්ථික නොවන නිර්ණායක කෙරෙහි හා සමාජ උන්නතිය කෙරෙහි අවධානය යොමුවිය.
- 80 දශකයේ - පරිසරයේ ගුණාත්මක වබ පිරිහෙන්නට විය.

  කර්මාන්ත ඇතිවීම,

  කෘෂි ආර්ථිකය ⟶ කාර්මික ආර්ථිකය,

  ලෙඩරෝග ඇතිවීම.

  පරිසර දූෂණය

  මේ නිසා පරිසර ආරක්ෂාව හා සංරක්ෂණය ද

- 90 දශකයේ -පරිසරයේ ගුණාත්මක බව පිළිබඳ අවධානය වැඩි වන්නට විය.
- තිරසාර සංවර්ධනය කෙරෙහි ද අවධානය යොමු විය. ආර්ථික, සමාජ හා පරිසරය යන අංශ සංවර්ධන සංකල්පයට එකතු වන්නට විය.

සංවර්ධනය මැනීමට යොදාගත් මුල්කාලීන මිනුම්

- ඒක පුද්ගල ආදායම
- ඒක පුද්ගල බලශක්ති පරිභෝජනය
- දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය
- මිනිසුන් දහසකට ඇති ගුවන්විදුලි සංඛ්‍යාව
- මිනිසුන් දහසකට ඇති දුරකථන සංඛ්‍යාව

<u>දළ දේශීය නිෂ්පාදිතය යනු,</u>

රටක සිටින සියලුම ජනතාව හා සමාගම් විසින් නිපදවනු ලබන අවසන් භාණ්ඩ හා සේවාවල වටිනාකම යි.

20 වන සියවස අග දී භාවිතා වූ මිනුම්

- ළදරු මරණ අනුපාතය
- මාතෘ මරණ අනුපාතය
- සාක්ෂරතාවය
- උපතේ දී ආයු අපේක්ෂාව
- ආදායම් විෂමතා ඉවත්වීම
- තොරතුරු සන්නිවේදන අවස්ථා
- අධ්‍යාපන අවස්ථා පුළුල් වීම
- දේශපාලන තීරණ ගැනීමේ නිදහස
- භාණ්ඩ හා සේවා මිල දී ගැනීමේ හැකියාව

සංවර්ධන මිනුම්

- එකිනෙක රටවල සංවර්ධනය මැනීමට විවිධ මිනුම් යොදා ගනී .
- විවිධ ආයතන , සංවිධාන , පුද්ගලයන් මේ සඳහා මිනුම් හඳුන්වා දී ඇත.

සංවර්ධන මිනුම්

පැරණි මිනුම්	නූතන මිනුම්
මූර්ත දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය	භෞතික ජීවන තත්ත්ව දර්ශකය PQLI
ප්‍රතිශීර්ෂ දළ ජාතික නිෂ්පාදිතය	මානුෂ සංවර්ධන දර්ශකය HDI
දළ ජාතික නිෂ්පාදිතයේ වර්ධන වේගය	මානුෂ දරිද්‍රතා දර්ශකය HPI
	මානුෂ පීඩක දර්ශකය HIS

මානුෂ සංවර්ධන දර්ශකය

- මුල් කාලයේ පැවති මිනුම් වලින් සංවර්ධනයේ යථාර්තය එළි දැක්වීමක් සිදු නොවුනි.
- ඒවා දියුණු, මධ්‍යම සහ අඩු යන සංවර්ධන මට්ටම් හැඳිනීමට පමණක් සීමා විය.
- මෙය තව දුරටත් වැඩිදියුණු වී සංවර්ධනය මැනීමට යොදා ගන්නට විය.
- එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවර්ධන වැඩසටහන යටතේ මෙය හඳුන්වා දෙන්නට විය.
- මෙමඟින් සංවර්ධනයේ යථාර්ථය හඳුනාගත හැකිවිය.

මානුෂ සංවර්ධන දර්ශකය මැනීමට යොදාගත් නිර්ණායක

- 1. උපතේ දී ආයු අපේක්ෂාව
- 2. සාක්ෂරතාවය
- 3. ක්‍රයශක්තිය හා ගැළපු ඒක පුද්ගල දළ ජාතික නිෂ්පාදනය

- මෙහි අගය 0 සිට 1 දක්වා විහිදේ.
- මෙම අගය අනුව ලොව රටවල් සංවර්ධන කාණ්ඩ 4ක් යටතේ හඳුනා ගනු ලැබේ.
  - ඉතා ඉහළ මානුෂ සංවර්ධනයක් ඇති රටවල්
  - ඉහළ මානුෂ සංවර්ධනයක් ඇති රටවල්
  - මධ්‍යස්ථ මානුෂ සංවර්ධනයක් ඇති රටවල්
  - පහළ මානුෂ සංවර්ධනයක් ඇති රටවල්

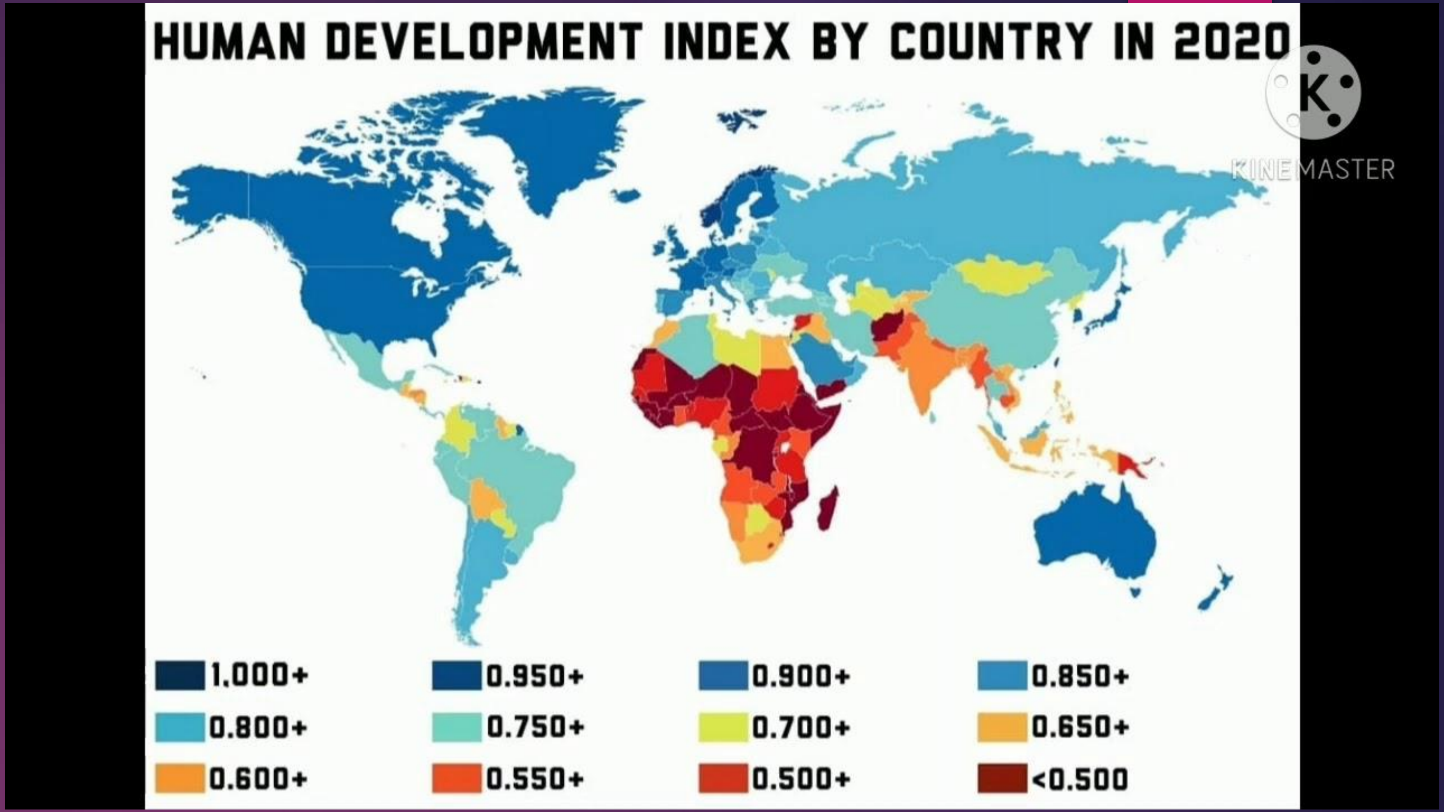

Top Ten		Bottom Ten	
Rank	**Country**	**Rank**	**Country**
1	Norway	168	Dem. Rep. of Congo
2	Sweden	169	Central African Rep.
3	Australia	170	Ethiopia
4	Canada	171	Mozambique
5	Netherlands	172	Guinea-Bissau
6	Belgium	173	Burundi
7	Iceland	174	Mali
8	United States	175	Burkina Faso
9	Japan	176	Niger
10	Ireland	177	Sierra Leone

- ශ්‍රී ලංකාව මානුෂ සංවර්ධන දර්ශකයේ 72 වන ස්ථානයේ පසුවේ.

Miles to go

Though India improved its absolute value of the Human Development Index (0.645 in 2019 from 0.642 the previous year), it dropped a place in the overall ranking

Country	HDI rank (2019)	Change from 2018
Russia	52	-3
Sri Lanka	72	1
Brazil	84	0
China	85	2
South Africa	114	1
India	**131**	**-2**
Bangladesh	133	1
Nepal	142	1
Pakistan	154	0

භෞතික ජීවන තත්ත්ව දර්ශකය

Indicators of P.Q.L.I

- Physical Quality of Life Index (P.Q.L.I) was developed by famous economist Morris David in 1979 for 23 developed and developing countries.
- Morris David used the following three indicators to prepare a composite index known as Physical Quality of Life Index:

Life Expectant Rate (L.E.I)

Infant Mortality Rate (I.M.I)

Basic Literacy Rate (B.L.I)

මානුෂ දරිද්‍රතා දර්ශකය

	Human Poverty Index for developing countries	Human Poverty Index for selected OECD countries
A long and healthy life	• Probability at birth of not surviving to age 40	• Probability at birth of not surviving to age 60
Knowledge	• Adult literacy rate	• % of adults lacking functional literacy skills
A decent standard of living	• % of population not using an improved water source • % of children under-weight for age • Deprivation of a decent standard of living	• % of people living below the poverty line
Social exclusion	Not included as a dimension	• Long-term unemploy-ment rate

FIGURE 12–8 The Human Poverty Index

මානුෂ පීඩක දර්ශකය

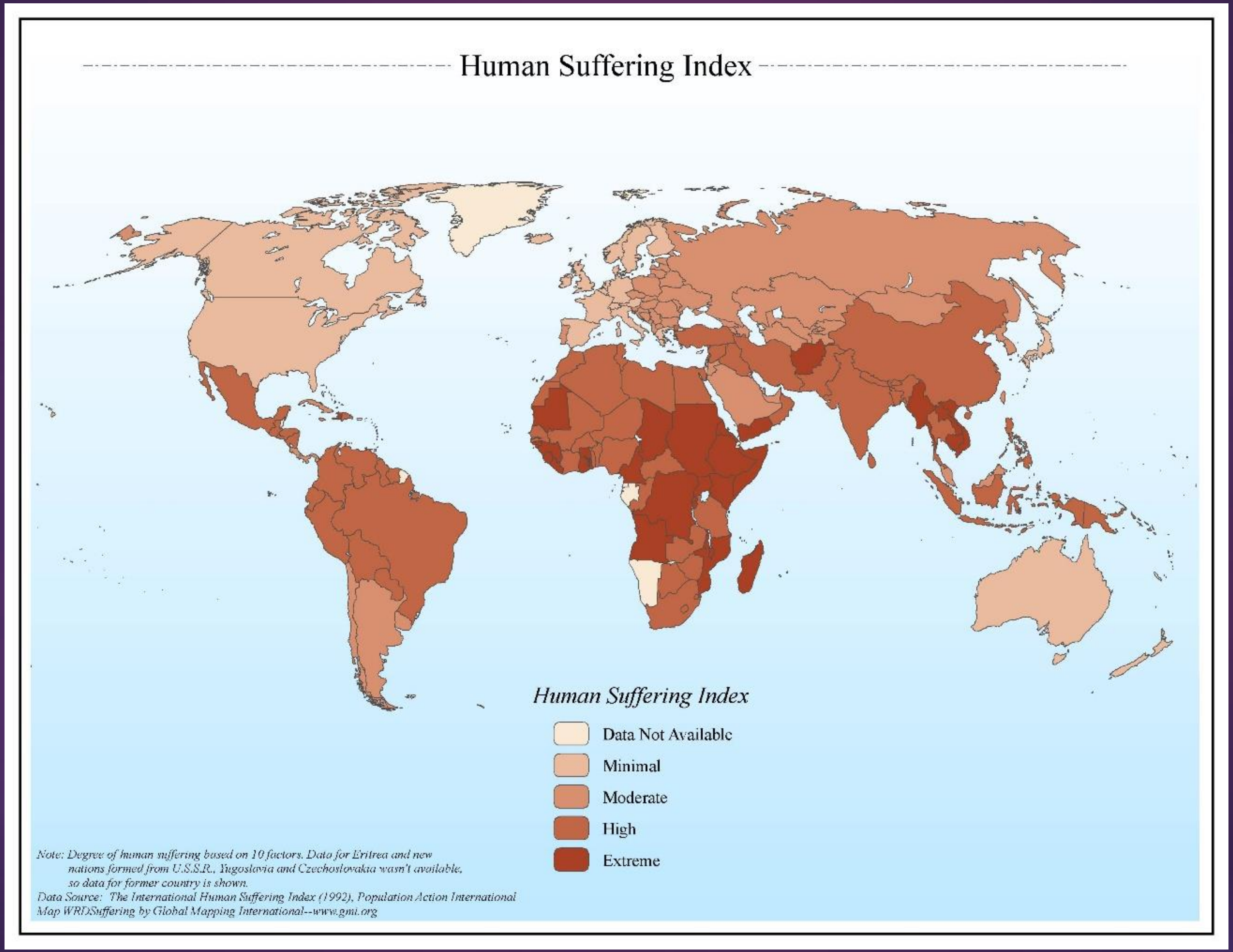

තිරසර සංවර්ධනය

- ජනසංඛ්‍යාවේ වර්ධනය සමඟ විවිධ සංවර්ධන වැඩපිළිවෙල් ඇතිවන්නට විය.
- විධිමත් පාලනයකින් තොරව සිදු වූ මෙම ක්‍රියාකාරකම් පරිසරයට මෙන්ම මිනිසාට ද අහිතකරව බලපාන ලදී.
- මේ නිසා පාරිසරික විසන්තුලනය වැළැක්වීම සහ පාරිසරික සමතුලිතතාව ආරක්ෂා කර ගැනීමට තිරසර සංවර්ධනය කෙරේ අවධානය යොමු විය.

තිරසර සංවර්ධනයේ අරමුණ :

- සංවර්ධන ක්‍රියාවලියේදී පරිසර කළමනාකරණය සහ සංවර්ධන කළමනාකරණය ඒකාබද්ධ කිරීම.
- සියලුම රටවල් පරිසරය සුරැකීමේ ක්‍රියාදාමයට සෘජුව ම දායක වීම.

සංවර්ධනය සමඟ ඇතිවන පරිසර ගැටළු

සංවර්ධනයේ ප්‍රතිවිපාක

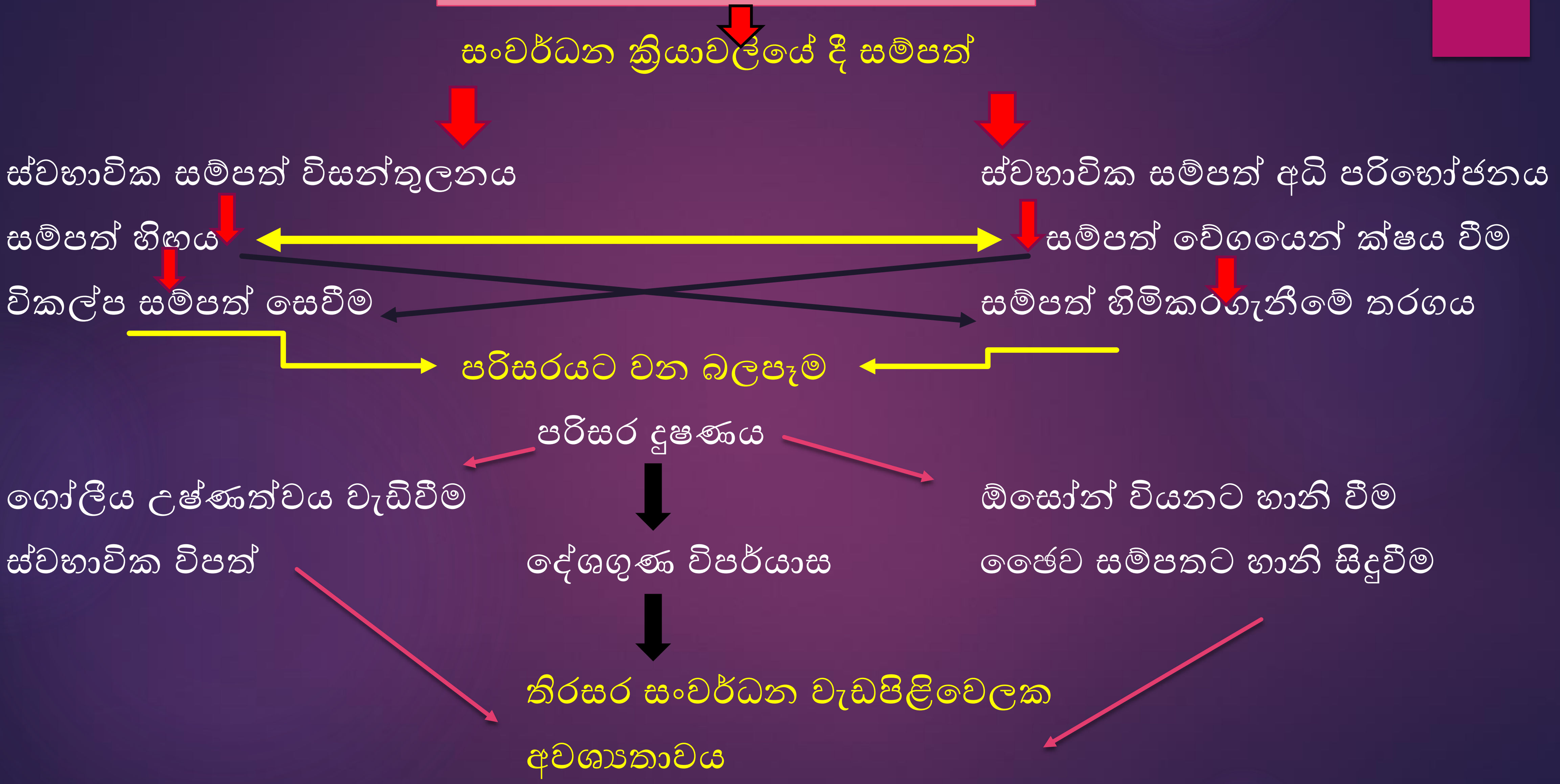

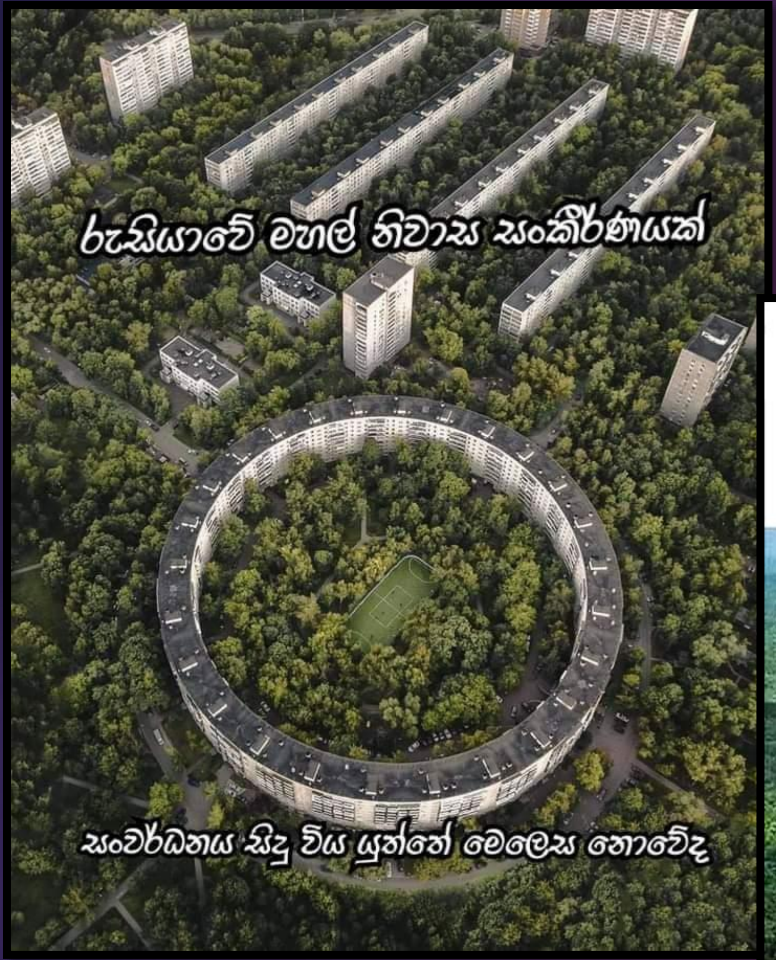
රුසියාවේ මහල් නිවාස සංකීර්ණයක්
සංවර්ධනය සිදු විය යුත්තේ මෙලෙස නොවේද

පරිසර විනාශයෙන් තොර
සැබෑ සංවර්ධනය
THE WAVE
සදහා හොදම උදාහරණය

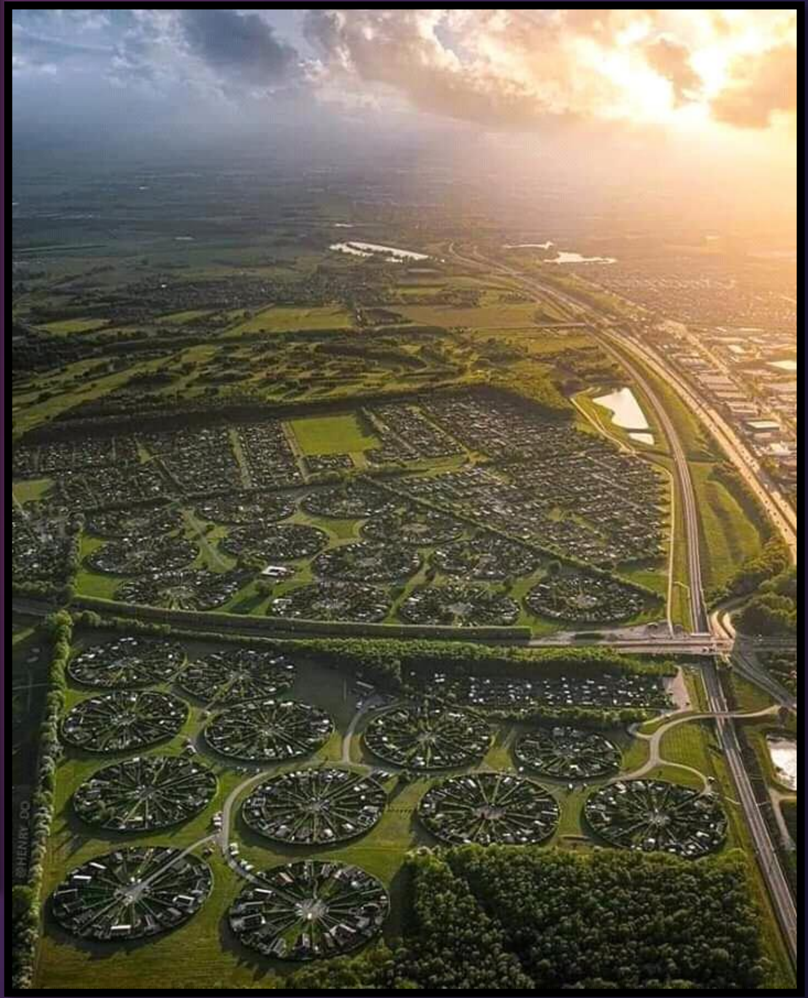

තිරසාර සංවර්ධන අරමුණු.....

ශ්‍රී ලංකාවේ මෑතකාලීන සංවර්ධන ක්‍රියා මාර්ග

අතීතයේ...

- ගොවිජනපද ව්‍යාපාර
- ගංගා නිම්න සංවර්ධන ව්‍යාපාර
- බහුකාර්ය සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රම
- නිදහස් වෙළෙඳ කලාප
- අපනයන ගම්මාන ආරම්භ විය.

වර්තමානයේ....

- යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීම.
- ගුවන් තොටුපල
- අධිවේගී මාර්ග
- වරාය
- දුම්රිය මාර්ග
- නාගරික සංවර්ධනය
- ග්‍රාමීය සංවර්ධනය
- අධ්‍යාපන හා සෞඛ්‍ය පහසුකම්
- සන්නිවේදන හා තොරතුරු තාක්ෂණය
- ජාතික ආරක්ෂාව

යටිතල පහසුකම් දියුණු කිරීමේ ප්‍රයෝජන

- රටේ නව ප්‍රදේශ සංවර්ධනයට විවෘත වීම.
- වෙළඳපල පුළුල් වීම
- නව නිෂ්පාදන කඩිනමින් වෙළෙඳපලට ලැබීම.
- මගී හා භාණ්ඩ සංචලනය වේගවත් වීම
- අභ්‍යන්තර සංක්‍රමණ රටාව වෙනස්වීම.
- නව රැකියා අවස්ථා බිහිවීම.
- භෞතික දුර අඩුවීමෙන් කාලය ඉතුරු වීම.

යටිතල පහසුකම් සංවර්ධනය සඳහා රාජ්‍ය ආයෝජන ප්‍රමාණය දළ දේශීය නිෂ්පාදනයෙන් 5.1 කටත් වඩා වැඩිය

මහාමාර්ග හා දුම්රිය මාර්ග සංවර්ධනය

මහාමාර්ග

අධිවේගී මාර්ග (ජාතික මහා මාර්ග)

A හා B ශ්‍රේණියේ මාර්ග (ජාතික මහා මාර්ග)

C හා D ශ්‍රේණියේ මාර්ග (පළාත් මහා මාර්ග)

වර්ග නොකළ මාර්ග (ප්‍රාදේශීය අධිකාරී මාර්ග)

සෙසු මාර්ග (රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන)

මහාමාර්ග සංවර්ධනයට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග

- ප්‍රාදේශීය විෂමතා අවමයට සහ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් දියුණු කර ගැනීමට මාර්ග සංවර්ධනය ඉතා වැදගත් වේ.
- ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රවාහන අවශ්‍යතාවයෙන් 80% කට වඩා වැඩි ප්‍රමාණයක් ජාතික මහා මාර්ග මඟින් සපුරාලනු ලැබේ.
- 2015 - මාර්ග සංවර්ධන අධිකාරිය නඩත්තු කරන ලද මාර්ගවල මුළු දිග ප්‍රමාණය කිලෝමීටර් 12,380කි.
- මාර්ග සංවර්ධනය සඳහා 2014- රු.බි. 120.9

  2015 - රු.බි. 144.6 වැය වී ඇත.
- උතුරු ප්‍රදේශවල මාර්ග ප්‍රතිසංස්කරණය. (යාපනය, පුනරීන්, මාන්කුලම්) උතුරු වසන්තය / නැගෙනහිර නවෝදය ව්‍යාපෘති මඟින්
- අධිවේගී මාර්ග ඉදිකිරීම.

- උමං මාර්ග ඉදිවීම. (රම්බොඩ / කඩවත)
- පාලම් ඉදිකිරීම හා ප්‍රතිසංස්කරණය.
- මගී ප්‍රවාහනය සඳහා නවීන පහසුකම්වලින් යුතු බස්රථ යෙදවීම.
- පවතින මහාමාර්ග පුළුල් කිරීම සහ කාපට් ඇතිරීම.
- ගුවන් පාලම් ඉදිකිරිම .
- අනවසර පදික ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරීම.
- 2015 මංතීරු නීතිය බලාත්මක කිරීම.

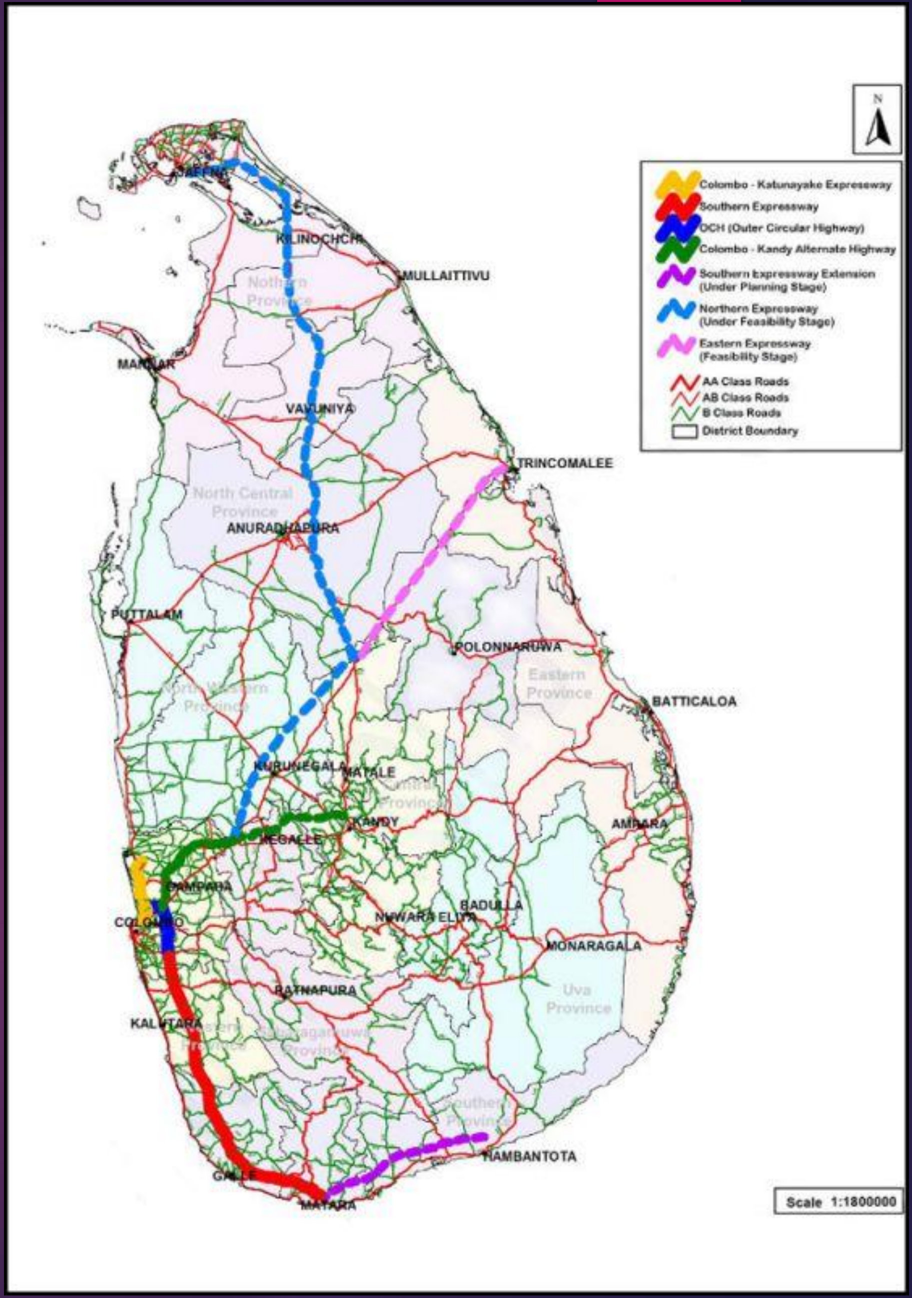

දුම්රිය මාර්ග

- ශ්‍රී ලංකා දුම්රිය සේවය 2015 වසර තුළ දී යම් වර්ධනයක් පෙන්නුම් කරන ලදී.
- සාපේක්ෂ අඩු ගාස්තු සහ උතුරු පළාත දක්වා දුම්රිය සේවා පුළුල් කිරීම නිසා දුම්රිය මගී කිලෝමීටර ප්‍රමාණය 2014- කි.මී. බිලියන 6.8

  2015- කි.මී.බිලියන 7.4 කින් ඉහළ ගියේය.

- කොළඹ හා තදාසන්න ප්‍රදේශවල පවතින අධික වාහන තදබදය ද මීට හේතුවන්නට ඇත.
- දුම්රිය ස්ථානවල දුම්රිය වේදිකා, මගී පාලම්, වහල ප්‍රතිසංස්කරණය අඛණ්ඩව සිදු කිරීම.
- උතුරු දුම්රිය මාර්ගයේ ඉදිකිරීම් නිම කිරීම.
  - මඩු - තලෙයිමන්නාරම- යාපනය - කන්කසන්තුරේ

- දක්ෂිණ දුම්රිය මාර්ග වැඩිදියුණු කිරීම.
- කැළණි වැලි මාර්ගය පුළුල් කිරීම.
- මාතර - කතරගම දුම්රිය මාර්ගයේ දික්වැල්ල දක්වා වැඩ කටයුතු ආරම්භ කිරීම.

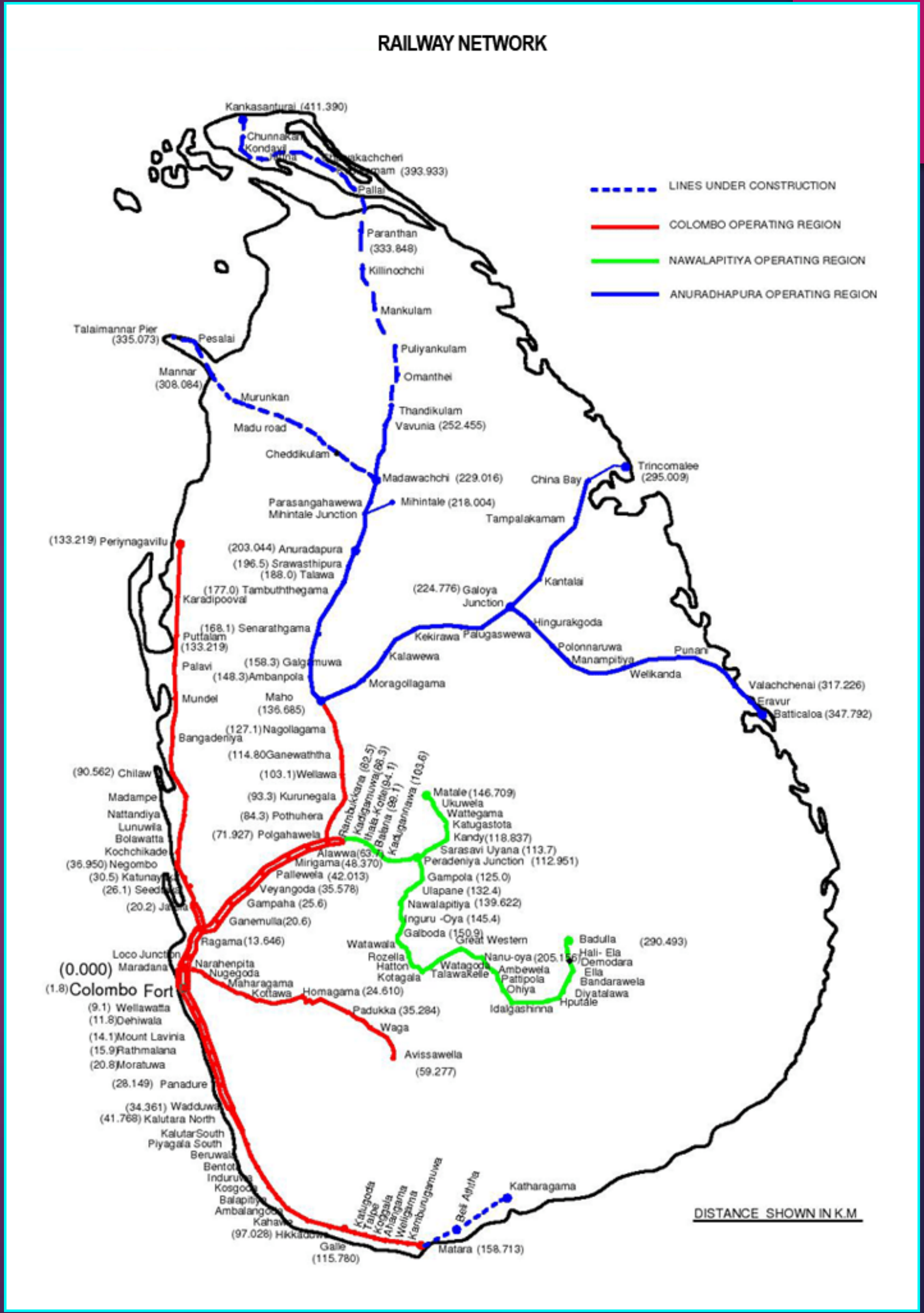

ගුවන්තොටුපළ හා වරාය සංවර්ධනය

ගුවන්තොටුපළ සංවර්ධනය.

ශ්‍රී ලංකාවේ දැකිය හැකි ගුවන්තොටුපළවල්:

- කටුනායක
- මත්තල
- සීගිරිය
- කොග්ගල
- රත්මලාන
- මඩකලපුව
- අම්පාර
- පලාලි
- ත්‍රිකුණාමලය

- අභ්‍යන්තර සහ ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ගුවන් ගමන් සිදුවේ.
- ශ්‍රී ලංකාව ගුවන් කේන්ද්‍රයක්ව වර්ධන කිරීම සඳහා ව්‍යාපෘති ගණනාවක් සිදුවේ.
- කටුනායක ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපළ නවීන පහසුකම් සහිතව වැඩිදියුණු කිරීම.

- මත්තල ගුවන්තොටුපළ අලුතින් ඉදිකිරිම.
- රත්මලාන නාගරික ගුවන්තොටුපළක් බවට පත් කිරීම.
- පලාලි ජාත්‍යන්තර ගුවන්තොටුපළක් බවට පත් කිරීම.
- හදිසි අවශ්‍යතා සහ සේවා පහසුකම් සැපයිය හැකි මද්‍යස්ථාන ලෙස කටුනායක සහ මත්තල ගුවන්තොටුපළවල් දියුණු කිරීම.
- ගුවන්තොටුපළවල් ආශ්‍රිතව දුම්රිය , ප්‍රවාහන පහසුකම් සහ අනිකුත් යටිතල පහසුකම් වර්ධනය කිරීම.
- අභ්‍යන්තර ගුවන්තොටුපළවල් සංවර්ධන කිරීම.

වරාය සංවර්ධනය

ශ්‍රී ලංකාවේ වරාය සංවර්ධනයට ප්‍රමුඛතාව දීමට හේතු....

- ආනයන අපනයන කටයුතු සිදුකිරීම.
- ප්‍රති අපනයන කටයුතු සිදුකිරීම.
- සේවා සැපයීම.
- අලුත්වැඩියා කටයුතු හා ප්‍රතිසංස්කරණ කටයුතු සිදු කිරීම.
- කඩිනම් හා කාර්යක්ෂම ලෙස බහාලුම් මෙහෙයවීම.

මෑතකදී සංවර්ධනය කරනලද වරායන්

- ගාල්ල
- ඔලුවිල්
- කොළඹ
- මාගම

මාගම්පුර මහින්ද රාජපක්ෂ වරාය නවීන අංගෝපාංග සහිතව ඉදිකිරීම.

ප්‍රතිඅපනයන

ඉන්ධන ගබඩාව

නැව් වලට ඉන්ධන , ජලය සැපයීම.

වාහන අංගන , බහාලුම් පර්යන්ත

- ශ්‍රී ලංකාව ජාත්‍යන්තර මුහුදු සේද මාවතේ කේන්ද්‍රගතව පිහිටීමේ වැදගත්කම හඳුනාගෙන බහාලුම් ප්‍රවාහන ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රතිඅපනයන මධ්‍යස්ථානයක් බවට පත්කිරීම.

- කොළඹ වරාය නගරය ආශ්‍රිතව නිවාස සංකීර්ණ , සාප්පු සංකීර්ණ, හොටෙල් සංකීර්ණ , සේවා මධ්‍යස්ථාන ආදියෙන් සමන්විත පරිදි සැකසීමට සැලසුම් කිරීම
- වියළි තටාංගන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම.

වරාය නගරය

මානව සම්පත් සංවර්ධනය

- රට සංවර්ධන කිරීමේ දී වැදගත්ම සම්පත වන්නේ මිනිසාය.

- මන්ද මිනිසා බුද්ධිය හා කුසලතා මඟින් පරිසරයේ සම්පත් උපයෝගී කරගෙන නව නිර්මාණ හා නිෂ්පාදන සිදු කරන බැවිනි.

- මේ නිසා මිනිසාගේ කායික, මානසික කුසලතා මෙන්ම ආධ්‍යාත්මික ගුණවගාවක් ඇති වන පරිදි මානව සම්පත සංවර්ධන කළ යුතුය.

- ශ්‍රී ලංකාව අතීතයේ සිටම මානව හිතවාදී රටකි.

- අධ්‍යාපනය, සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව නොමිලේ ලබාදෙන අතර සහන සේවා යටතේ දුම්රිය, මෝටර් රථ ප්‍රවාහනය වැනි සේවාවන් ද තෝරා ගත් පිරිස් සඳහා ලබා දේ.

- පොදු සේවා පහසුකම් නොමිලේ ලබා දීම හේතුවෙන් ශ්‍රී ලංකාව සුභසාධක රාජ්‍යයක් ලෙස ද හැඳින්වේ.

……මානුෂ සංවර්ධනයට ගත් ක්‍රියාමාර්ග:

- ජනසවිය
- සමෘද්ධිය
- දිවිනැගුම
- ස්වයං රැකියා අවස්ථා
- නිවාස ලබා දීමේ ව්‍යාපෘති

අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනය

- මානව සංවර්ධනයේ දී අවධානය යොමු කෙරෙන වැදගත් ක්ෂේත්‍රයක් ලෙස අධ්‍යාපන සංවර්ධනය දැක්විය හැකිය.

- රට තුළ වේගවත් වර්ධනයක් හා සංවර්ධනයක් ලබා ගැනීමට ප්‍රාථමික , ද්විතියික ,තෘතියික ආදී සියලු අධ්‍යාපන මට්ටම්වල අඛණ්ඩ වර්ධනය අත්‍යවශ්‍ය වේ.

- මෙහි දී *සැමට අධ්‍යාපනය ලබා දීම ,*

  අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක බව වැඩි දියුණු කිරීම,

  වෙනස්වන ශ්‍රම වෙළෙඳපළට ගැළපෙන සේ අධ්‍යයන අවස්ථා සැලසීම .

කෙරේ විශේෂ අවධානය යොමු වී ඇත.

- රජය රටේ ප්‍රධාන අධ්‍යාපන සැපයුම්කරුවා ලෙස සිය කාර්යභාරය අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යන අතර අධ්‍යාපනය සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ යෝජනා ද සැළකිය යුතු මට්ටමින් වැඩි වී ඇත.
- පෞද්ගලික අංශයේ අධ්‍යාපනය වර්ධනය වීම මඟින් රාජ්‍ය අංශය මඟින් ක්‍රියාත්මක වන අධ්‍යාපන ක්‍රමය තුළ පවතින විවිධ පරතරයන් පිරවීමට අවකාශය ලැබී ඇත.
- සමස්ත අධ්‍යාපන ප්‍රතිපත්ති රාමුවේ මූලික තේමා 03කි.
  - ප්‍රාථමික හා ද්විතියික අධ්‍යාපනය සඳහා සර්ව සාධාරණ ප්‍රවේශය ඉහළ නැංවීම.
  - ප්‍රාථමික හා ද්විතියික අධ්‍යාපනයේ ගුණාත්මක භාවය ඉහළ නැංවීම.
  - අධ්‍යාපන ක්ෂේත්‍රය තුළ සේවා සැපයුම හා යහපාලනය ශක්තිමත් කිරීම.

- ✓ සැමට සමාන අධ්‍යාපනය ලබාදීම. (ළඟම පාසල හොඳම පාසල)
- ✓ අනිවාර්ය අධ්‍යාපනය ලබාදීම (1-13 ශ්‍රේණි දක්වා)
- ✓ ශිෂ්‍යාධාර ලබාදීම. (මහපොළ, සුජාත දියණි)
- ✓ නවීන විද්‍යාගාර පහසුකම් පාසල්වලට ලබාදීම.
- ✓ කාර්මික විද්‍යාල ඇතිකිරීම.
- ✓ තාක්ෂණික විශ්ව විද්‍යාල ඇතිකිරීම. (ශ්‍රී ජයවර්ධනපුර වි.වි.)
- ✓ පාසැල් හැරයන්නන් සඳහා වෘත්තීය පුහුණු මධ්‍යස්ථාන ඇතිකිරීම.
- ✓ උසස් පෙළ සඳහා තාක්ෂණික විෂයන් හඳුන්වා දීම.
- ✓ දෙමළ මාධ්‍ය අධ්‍යාපනය වැඩිදියුණු කිරීම.
- ✓ ගුරු අධ්‍යාපනය හා ගුරු කළමනාකරණය ශක්තිමත් කිරීම.
- ✓ විෂයමාලා ප්‍රතිසංස්කරණ
- ✓ රක්ෂණ ක්‍රමය හඳුන්වාදීම (සුරක්ෂා)

අධ්‍යාපන අමාත්‍යාංශය
ළඟම පාසල
හොඳම පාසල
ගුණ නැණ බල සවිරි සිසු පරපුරක් උදෙසා
ජාතික වැඩසටහන
2016 - 2020

වෘත්තීය පුහුණුව ලබා දෙන ආයතන

- කාර්මික අධ්‍යාපන හා පුහුණු දෙපාර්තමේන්තුව
- වෘත්තීය පුහුණු අධිකාරිය
- ශ්‍රී ලංකා ජාතික ආධුනිකත්ව සහ කාර්මික පුහුණු කිරීමේ අධිකාරිය

එම ආයතන මඟින් ලබාදෙන පාඨමාලා

- තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය
- ඉදිකිරීම්
- මෝටර් රථ නඩත්තුව
- රෙදිපිළි හා ඇඟලුම්
- හෝටල් සහ සංචාරක
- නිර්මාණකරණය සහ මාධ්‍යකරණය
- කාර්යාල කළමනාකරණය

- උසස් පෙළ සමතුන්ට ප්‍රවීණතා විභාගයක් පවත්වා එහි ලකුණු මත ඇතුළත් වීමට නව විශ්ව විද්‍යාල ආරම්භ කිරීමට සැලසුම් කිරීම. (කළුතර / නුවරඑළිය/ මාතලේ/ හම්බන්තොට සහ මුලතිව්)

පාසල් දත්ත 2017

මුළු පාසල් ගණන	10,194
1AB පාසල් ගණන	1029
1C පාසල් ගණන	1818
2වර්ගයේ පාසල්	3288
3 වර්ගයේ පාසල්	4059

*ජාතික පාසල් ගණන 353
*පළාත් සභා පාසල් ගණන 9841
*1 ශ්‍රේණියට ඇතුලත්වීම් 322135

භාෂා මාධ්‍යය අනුව පාසල්

සිංහල පමණක් පාසල්	6332
දෙමළ මාධ්‍ය පමණක්	3009
සිංහල හා දෙමළ මාධ්‍ය	75
සිංහල හා ඉංග්‍රීසි	558
දෙමළ හා ඉංග්‍රීසි	173
සිංහල,දෙමළ,ඉංග්‍රීසි	47

සෞඛ්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ සංවර්ධනය

- නිරෝගී ජනතාවක් බිහි කරගැනීම සංවර්ධන කාර්යයේ දී අත්‍යවශ්‍ය වේ.

- නිරෝගී මනසක් සහ නිරෝගී සිරුරක් ඇති අය අධ්‍යාපනයේ ප්‍රතිලාභ උරුම කරගැනීමට සමත්වන අතර ඔවුන් සංවර්ධන කාර්යයට යොමු කිරීම පහසු වේ.

- එමෙන්ම වෙනස් වීමට, වෙනස්වීම් දරාගැනීමට හා ප්‍රතිලාභ විඳ දරා ගැනීමට ඔවුහු සමත් වෙති.

- *ඒ අනුව සෞඛ්‍යය සේවා පුළුල් කිරීමට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග….*

  - ග්‍රාමීය රෝහල්වල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම.
  - රෝහල් කාර්යය මණ්ඩලය වැඩි කිරීම.
  - වෛද්‍ය විද්‍යාලවලට බඳවා ගන්නා ශිෂ්‍ය ප්‍රමාණය වැඩි කිරීම.

- රෝග නිවාරණ වැඩසටහන් හඳුන්වා දීම.
- ප්‍රජා මුල සෞඛ්‍ය ප්‍රවර්ධන වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- ආයුර්වේද වෙදකම ප්‍රචලිත කිරීම (
- ළදරු/ ළමා / මාතෘ/ වැඩිහිටි සායන පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම.
- පාසල් , කාර්යාල , සමිති සමාගම් ආදී ආයතන මුල්කරගෙන ජංගම සායන පුළුල් කිරීම.
- යහපත් සෞඛ්‍ය පුරුදු පිළිබඳ දැනුවත් කිරීමට වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- සෞඛ්‍යයට හිතකර නොවන මහජන ක්‍රියාකාරකම් වැළක්වීමට කටයුතු කිරීම.

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය

- විවිධ ප්‍රදේශවල කේන්ද්‍රගතව ඇති සම්පත්, සහ භෞතික පරිසරය ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් , විෂමතාව අවම වන පරිදි මානුෂ සුභසාධනයට කටයුතු කිරීම මෙහි මුලික අරමුණ වේ.
- සංවර්ධනයේ පහසුව උදෙසා පරිපාලන ධුරාවලි කිහිපයකට බෙදා දක්වා ඇත.

ගම

↓

ග්‍රාම සේවා කොට්ඨාසය

↓

දිස්ත්‍රික්කය

↓

පළාත

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනය අවශ්‍ය ඇයි?

- බස්නාහිර පළාතට සාපේක්ෂව අනිත් සැම පළාතක්ම දළ ජාතික නිෂ්පාදනයට ඇති දායකත්වය ඉතා අවම මට්ටමක පැවතීමයි..

ප්‍රාදේශීය සංවර්ධනයට ගෙන ඇති ක්‍රියාමාර්ග

ගම සංවර්ධනයට

- ග්‍රාමීය නිවාස වැඩසටහන් ආරම්භ කිරීම.
- ග්‍රාමීය මාර්ග පද්ධති ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම.
- ග්‍රාමීය විදුලි ව්‍යාපෘති ඇති කිරීම.
- ප්‍රජා මූලික ජල ව්‍යාපෘති ඇති කිරීම.
- ස්වයං රැකියා දියුණු කිරීමට ආධාර , උපදෙස් ලබා දීම.

නගරය සංවර්ධනයට

- නාගරික ප්‍රදේශවල මාර්ග පුළුල් කිරීම.
- අනවසර ඉදිකිරීම් ඉවත් කිරිම.
- නගර අලංකරණය
- නාගරික පරිසරය තුළ විනෝදය , විවේකය ලබා ගැනීමේ අවස්ථා පුළුල් කිරීම.
- පැල්පත් ඉවත් කර නව නිවාස සංකීර්ණ ඉදිකිරිම.
- නව වෙළෙඳ සංකීර්ණ ඉදිකිරිම.
- කසළ කලමනාකරණ වැඩසටහන් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- පොදු සේවා මධ්‍යස්ථානවල පහසුකම් වැඩි කිරීම.

දැනුම පදනම් කරගත් සංවර්ධනය සහ තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය

තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය යනු

විවිධ ක්ෂේත්‍ර පිළිබඳ තොරතුරු රැස්කිරීම.

ගබඩා කිරීම.

විශ්ලේෂණය කිරීම හා

හුවමාරු කරගැනීම සඳහා පවතින සේවාවකි.

- තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණයේදී අපට වඩාත් වැදගත් වන්නේ විද්‍යුත් මාධ්‍යයි.
- මේ නිසා පහසුවෙන් හා වේගවත්ව තොරතුරු 100%ක් නිරවද්‍යතාවයකින් අනිත් අයටලබා දීමට හැකියාව ඇත.

- සංවර්ධන කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු රැස්කිරීමේ, අවශ්‍ය පරිදි සකස් කිරීමේ හා නැවත ලබාදීමේ කාර්යයේදී තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ යෙදීම් බහුලව යොදා ගනී.

තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය මඟින් ලැබී ඇති පහසුකම්

- <u>රටේ ජාත්‍යන්තර හා අභ්‍යන්තර සබඳතා වැඩි දියුණු වීම.</u>
  - අනිකුත් රටවල්වල සිදුවන සිදුවීම් දැනගැනීමට. නිදසුන්: *කොරෝනා වෛරසය*
  - ලෝක වෙළඳපොළේ භාණ්ඩ මිල උච්චාවචන පිළිබඳ දැනගැනීමට.
  - ගැටළුකාරී , අපදා අවස්ථාවල දී ආධාර සැපයීමට.
  - වෙනස්වන තොරතුරු සමඟ යාවත්කාලීන වීමට.

- <u>අධ්‍යාපනය සඳහා නව මංපෙත් විවර වීම.</u>
  - නව ඉගෙනුම් උපකරණ හඳුන්වා දීම.
  - විද්‍යුත් මාධ්‍ය මඟින් අධ්‍යාපන වැඩසටහන් විකාශය කිරීම

    නැණස, e තක්සලාව,

- ඔන්ලයින් ක්‍රමයට ඉගැන්වීම.
- පරිගණක භාවිතයෙන් ඉගෙනගැනීම.
- උසස්පෙළ සඳහා තාක්ෂණ විෂය ධාරා හඳුන්වාදීම.
- විවිධ ඉලෙක්ට්‍රොනික් උපාංග අධ්‍යාපනය සඳහා යොදාගැනීම.(අන්තර් ක්‍රියාකාරී සුදු පුවරුව, මල්ටි මිඩියා,ප්‍රොජෙක්ටර්)
- වීඩියෝ සාකච්ඡා

- වෙබ් අඩවි භාවිතයෙන් ඉගෙන ගැනීම.
- ඉගෙනුම් කළමනාකරණය පද්ධති සැකසීම.

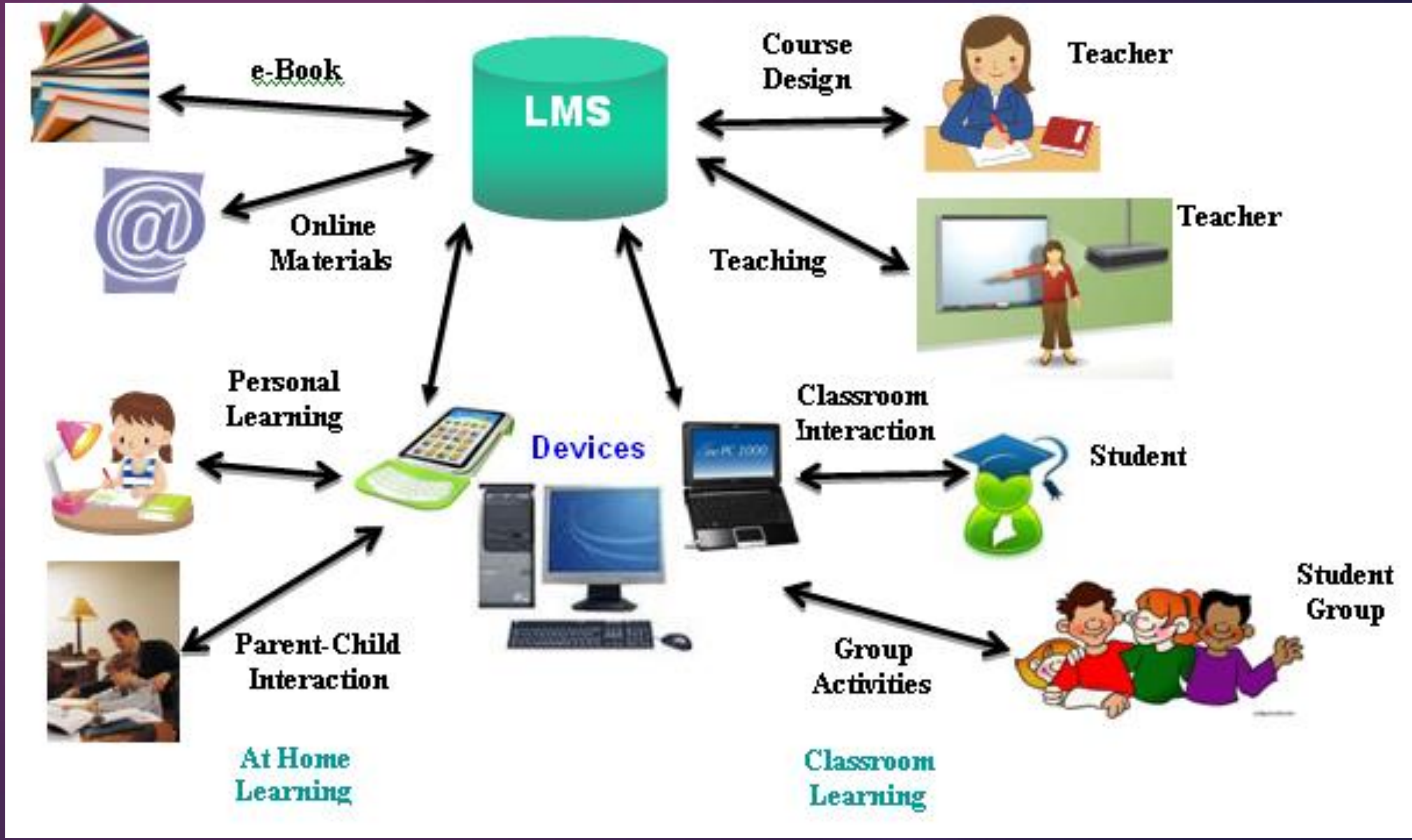

- සෞඛ්‍යය
  - පර්යේෂණ සහ නව සොයාගැනීම් සිදුකිරීම.

නිදසුන්: චුම්බක අනුනාදන මූර්තන යන්ත්‍රය (MRI) රේඩියෝ තරංග සහ චුම්භක අනුනාදන මඟින් සිරුරේ අභ්‍යන්තර කොටස්වල රූප ලබාගැනීම.

ECG විද්‍යුත් තන්තු රේඛිය යන්ත්‍රය

හෘද ස්පන්දනය නිරීක්ෂණය කිරීමට

දුරස්ථ සෞඛ්‍යය රැකවරණය

- රෝගියෙකුට නිවසේ සිටම ප්‍රතිකාර ලැබීමට අවකාශය ලැබීම.

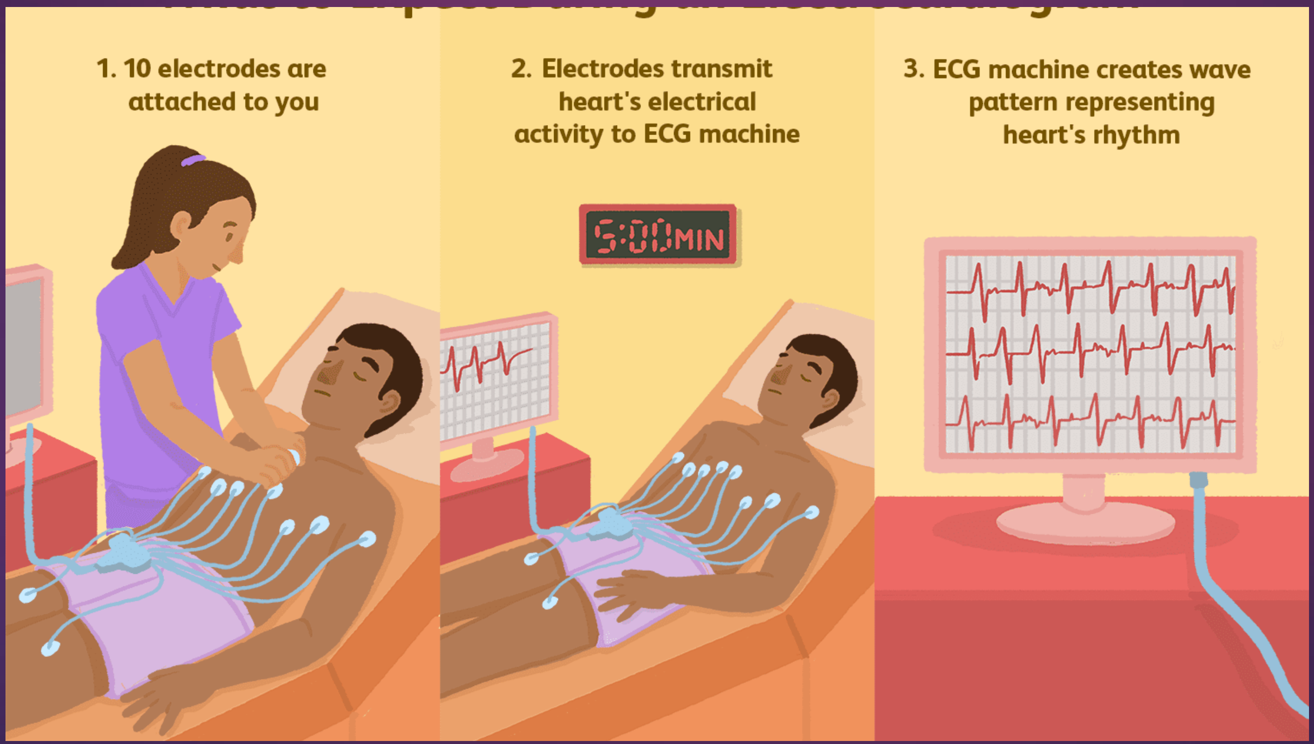

❑ කෘෂිකර්මාන්තයේදී

- ගොවිතැනට තාක්ෂණය යොදාගැනීම.
  - කාලගුණික මිනුම් යන්ත්‍ර යොදාගැනීම.
  - ස්වයංක්‍රිය කුරුමිණි පාලන යන්ත්‍ර
  - ස්වයංක්‍රිය ජල සැපයුම් යන්ත්‍ර
  - රොබෝ තාක්ෂණයෙන් පැල සිටුවීම,අස්වනු නෙලීම.

රූපය 1.36 - ස්වයංක්‍රීය කුරුමිණි පාලන යන්ත්‍රය

❑ කර්මාන්ත සඳහා

- ✓ නවීන උපකරණ මෙවලම් හා යන්ත්‍ර සුත්‍ර භාවිතය
- ✓ ස්වයං රැකියා සඳහා තාක්ෂණ විධි භාවිතය
- ✓ කාර්යාල කටයුතු පහසු වීම.
- ✓ online රැකියා අවස්ථා ඇතිවීම.

රූපය 1.40 - රොබෝ තාක්ෂණයෙන් පැළ සිටුවීම

- ආපදා අවස්ථා වලට සාර්ථකව මුහුණ දීම සඳහා
- ආපදා ඇතිවීම කලින්ම හඳුනාගැනීමට .(සුනාමි, නායයාම්, භූමිකම්පා)
- බැංකු කටයුතු කාර්යක්ෂමව සිදු කර ගැනීම සඳහා (ATM, CREDIT cads, e banking)

මේ මඟින් ගනුදෙනු ඉක්මන් වීම සහ සුරක්ෂිත වීම ද සිදුවේ.

- සාමාන්‍ය ජනතාවගේ සේවා අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීමට අවස්ථාව ලැබීම. දැනුම පුළුල් කරගැනීමට හැකිවීම.

තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ සේවා පහසුකම් ලබා ගැනීමට පුද්ගලයාට දැනුමක් තිබිය යුතුය. (මෙවලම් භාවිතය, සුදුසු දේ තෝරා ගැනීම.)

- මේ සඳහා මූලික අධ්‍යාපනය
- තාක්ෂණික මෙවලම් හැසිරවීම
- දත්ත රැස්කිරීම, ගබඩා කිරීම, විශ්ලේෂණය, සන්නිවේදනය ආදී පියවර පිළිබඳ දැනුවත් විය යුතුය

තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ පිළිබඳ දැනුම ලබාගත හැකි මූලාශ්‍ර

- නැණසල හා ඊ ශ්‍රී ලංකා වැඩපිළිවෙළ
- ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ නියෝජිත ආයතනය
- විදුලි සංදේශ කොමිසන් සභාව
- 2013- උසස්පෙළ තාක්ෂණික විෂය ධාරාව
- විශ්ව විද්‍යාල හා උසස් අධ්‍යාපන ආයතන
- පාසල් පද්ධතියට අන්තර්ජාල පහසුකම් තොරතුරු සන්නිවේදන ඒකක ලබාදීම.

තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය මගින් ලැබෙන අහිසි විපාක

- මත්ද්‍රව්‍ය සඳහා ඇබ්බැහිවීම.
- සමාජ විරෝධී ක්‍රියා සඳහා යොමුවීම.
- අපචාර සහ අපයෝජනවලට ගොදුරු වීම.
- සෞඛ්‍ය ගැටළු ඇතිවීම.

තොරතුරු තාක්ෂණ දැනුම ලබාගැනීමේ දී ලංකාවේ සාමාන්‍ය ජනයා මුහුණ දෙන ගැටළු...

- පිරිවැය අධික වීම.
- භාෂා ගැටළු.
- පරිගණක සාක්ෂරතාව අඩුවීම.
- යටිතල පහසුකම් වල අඩුකම.